

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in p. raznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posilana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst..

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Katoliška cerkvena občina se slovanskim obredom.

Da je prevara zlo, kraja greh, grabež zločin, umorstvo hudodelstvo, to vé, to uvidja, to čuti vsaki človek, ako je v sreči nepokvarjen in na umu zdrav.

To so splošni pravni pojmi, ki bi obstali, tudi če ne bi bilo prava. Da v nekaterih državah mladeniči že z osemnajstim letom postajajo polnoletni in pravno samostojni, v nekaterih pa še le s petindvajsetim; da se devojke v kaki državi smejo možiti že v desetem ali dvanaajstem letu, v drugi v štirinajstem, v tretji v šestnajstem, osemnajstem ali dvajsetem letu; da kmet mora plačati 10—50 gld. globe, ker je v sredi leta v svojem gojzdu sekal drva — čeprav mu ni znana naredba, s katero je oblast prepovedala sekanje; da upnik po nekoliko letih ne more sodbenim potom iztirjati terjatve, da-si jo dolžnik pripozna; da sin mora plačati erarju pristojbino, ker je prešla nanj imovina očetova, katerega je skozi več let, bolnega, hranil in mu stregel, trošé za zdravila in za zdravnika; da je na Češkem in Kranjskem proglašena nemščina uradnim jezikom, v Primorju in v Dalmaciji (v tej poslednji pokrajini radi 2% Italijanov nasproti 98% Hrvatov) pa italijanščina vladajočim jezikom, a v katoliški Cerkvi — in to ne samo tam, kjer bivajo, potomeci Latincev, ampak celo v Kitaju latinščina obrednim jezikom: to so določila in odredbe zakonov, katerim pa splošni pravni pojmi nikdar niso odgovarjali, kakor jim ne odgovarjajo tudi dandanes!

Zato se taka določila in odredbe — to je jasno vsakemu mislečemu človeku — ne samo morejo, ampak tudi morajo spreminjati in urejati primerno odnošajem in zahtevam časa ter koristim in potrebam narodov!

Ustanovitelj krščanske Cerkve je propovedoval poslušalcem svojim v židovskem jeziku, katerega jedinega so oni umeli. Apostolom in učencem svojim pa je velel, naj gredo po vsem svetu, mej vse narode, oznanjvat besedo božjo. In apostoli, sledeči besedi Njegovi, so odšli po vsem svetu, med vse narode ter so oznanjevali besedo božjo vsakemu narodu, seveda v njegovem jeziku. — Božanstveni sin Marijin ni govoril latinški!

Iz tega je razvidno, da naredba, s katero je cerkvena vlada proglasila latinščino obrednim jezikom za vse pripadnike katoliške Cerkve, ni oprta na takozvani jus divinum,

to je, na oni del cerkvenega prava, ki izhaja od samega Ustanovitelja krščanske vere! Po katerem pravu pa je cerkvena vlada izdala vprašavno naredbo, koliko je le-ta koristila Kristovi veri, da-li odgovarja svrhi vzvišene vere: to ne spada sem. Jaz hočem na tem mestu konstatirati samo jedno dejstvo: da so vse krščanske veroizpovedi, ki so se tekom dveh tisočletij odcepile od Rima, narodne in narodnostne! — Kje je krivda, da so se odcepile? Čegava je zasluga, da so narodne in narodnostne?

Od kar obstoji svet, ni bilo nikdar čuti divnejše ideje, nego je ona o državi, h kateri bi pripadala vsa plemena, vsi narodi, vse človečanstvo! No, ta ideja je samo ideja, idejal, utopijska, ker ljudje ne poznajo in nimajo sredstev, s katerimi bi se ta misel mogla oživitvoriti. Ljudje so le ljudje, a življenje je borba, ne samo človeka proti človeku, ampak tudi družbe proti družbi, občine proti občini, plemena proti plemenu, naroda proti narodu — — —

Dokler bo ljudij, bo tudi borbe, a borbe ne bo več tedaj, ko ne bo več ljudij in sveta

Da-li je latinski jezik prikladno »sredstvo« za latinske narode, o tem naj sodijo oni sami; za Slovane pa ni! Slovani, v ostalem, ne zahtevajo za obredni jezik v svojih cerkvah sedanja, živeča, slovanska narčja, ampak staroslovenski jezik! A ta staroslovenski jezik stoji nasproti živečim slovanskim narečjem (hrvatskemu, slovenskemu itd.) v istem razmerju, kakor latinski nasproti živečim latinskim (romanskim) narečjem (italijanskemu, francoskemu itd.). Po takem zahtevajo Slovani isto pravo, ki je latinskim narodom pripoznano že od davnih časov!

Razsvetljen človek, ki ve, kaj so ljudje in kako mislijo in čutijo, želé in hrepené, nam bo priznaval, da je vera za morálo večje važnosti, nego-li vse šole, vse knjige, vse kazni in vsi zapori . . .

Zato hvalimo Boga, da so slovanska plemena pobožna! Ali ne zahtevajmo nikar od našega naroda, da bi poslušal pesmi in molitve ter sam peval in molil, ne da bi umel. Z molitvijo prikazuje človek najvišemu bitju srce svoje in dušo svojo — zato treba, da umeje, kar čuje in kar sam izgovarja . . . ! A pevanje v cerkvi?

«Hvalite, narodi, Gospoda; hvalite Ga vsa plemena!» Ko se pod mogočnimi oboki svetega hrama razlegajo svečani glasovi še svečanejšega slavošpeva v jeziku, katerega poslušalec umeje, čar milozvoke pesmi prodira v najgloblje globine ganjenega srca, duša

plovejo dalje, dalje . . . In Bog zna, kje ti veli listi samotnega samostanskega drevja obtiče na obrežji . . .

Mala svetilka brli v kapelici in obseva sveti obraz Marijin. Mala pozna muha leno lazi čez beli altarni prt. Železna, nekoliko porujavela ograja je odprta in postava nune v resnem temnem krilu karmelitarice kleči na kamenitem tlaku.

Nje vitko telo podrhteva, nje život se zdaj globoko sklanja, zdaj zopet vspenja kvišku in oči se jej proseče obračajo do altarne podobe.

Globoki, tresoči vzdih zamirajo zamolklo nad altarjem, burja se ježno zaganja skozi vrata in se lovi v temnem krilu karmelitarice.

Kakor črna mrtvaška zastava zaplapolava zdaj pa zdaj ogrinjalo v pihu in praskajoče udarja ob tlak. Luč v svetilki plapolata, trepeče in skozi rudeče steklo padajo dolgi krvavi odsviti na blede obraz klečeče.

Kako se jej stezajo roke, krčevito stiskajo v silnih prošnjah in grabijo za črno široko obleko! Kako se ti dolgi, fini prsti

raste človeku in najskrivnejša žilica mu drhteče . . . A če se peva v jeziku, katerega ljudstvo ne umeje?

«Hvalite, narodi, Gospoda, hvalite Ga vsa plemena» — vsako v svojem jeziku!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 7. decembra 1900.

Volilno gibanje. Istra. Včeraj sta volili sekeji Vodnjan in sv. Matej na Kastavščini. Prva je neoporečno italijanska, druga pa je jednoglasno volila naše može. Dne 13. t. m. bo pri sv. Mihaelu ožja volitev za dva volilna moža. Danes volijo sv. Lovreč pazinatski, Moščenice, Rukavac (glavno torišče Krstičevo), Krnica in Marčan za peto kurijo. Za IV. pa Klenovšček na Buzeščini, Sv. Lovreč pazinatski, Filipan in Krnica.

O volitvah v Marezigah nam poročajo, da sti obe kuriji volili soglasno naše; 5. kurija 5, 4. 6 volilnih mož. Nam se ne zdi prav logično, da ima 4. kurija več volilnih mož, nego pa peta.

Trst. Predvčeršnjim smo rekli: počakajmo, kaj izvem jutrnji dan! No, včerajšnji dan nam ni prinesel nikakega presečenja, zato pa nas je današnji obilo odškodoval. Zgodilo se je, česar ne bi bil nikdo pričakoval. Prešnja italijanska delegacija se je tako temeljito diskreditirala in osmešila, je podala toliko kričeih dokazov temeljite narodnosti, nesposobnosti ter fenomenalne brezaktivnosti, da je bil vsakdo uverjen, da nobeden teh gospodov ne bo več kandidiral, sosebno pa je bilo izključeno za vsakogar, da bi stranka, ki le količkaj drži do svoje politične reputacije, zopet iste može kandidirala! In res se je zdelo kakor da tudi naši vsemožni niso pozabili na to, kar zahteva od njih najprimitivnejše pol. samospoštovanje. Mučno tišino si je vsakdo tolmačil tako, kakor da iščejo novih mož . . . Brzkone so jih tudi iskali. Da nasprotniki nimajo v obilici celih mož, ki bi se hoteli eksponirati, to je bilo sicer znano, ali da so prišli že tako pod nič, tega nismo mislili.

Ladija, ki je bila odplula na iskanje kandidatov, se je, po dolgem tavanju, zopet povrnila v staro luko in je vrgla svoja sidra poleg — Atilija Hortisa!! Da, prijatelji, primite se z eno roko za glavo, z drugo pa pograbite po kaki opori, da ne padete vznak: Atilijo Hortis je zopet kandidat za V. kurijo, ker — ni bilo drugega! Nobena stvar

ostro označujejo na temnem suknu, ki jej zavija telo, kako se zvija, krči, steguje telo v vsej presilni moči molitve!

Kako žare te oči, kako pridušeno, zamolklo jej glas prihaja iz ust.

In ta obraz, kako živo izraža iskreno prošnjo, brezmejno hrepenenje . . .

— O sveta Bogorodnica, usliši me, reši me teh groznih vizij, odvzemi mi te neznozne muke. Mislim, a ne smem misliti, želim, a ne smem želeči! O moj Bog, kaj nimaš za-me tešila?! Hočem, a ni mi mogoče hoteti, kar moram, da hočem! Ne smela bi se kesati, a kesam se, ne smela bi se spominjati sveta, a ne morem pozabiti nanj! —

— Jaz ne morem več, reši me ti, mene revno grešno stvar! —

— Bi-li bila zunaj v svetu tudi tako nesrečna, kakor sem zdaj tu?! Mar sem bila res tako čista, da nisem mogla odpustiti greha?! —

— Moj Bog, moj Bog, ne daj mi obupati nad seboj! —

In zopet se je čulo ihtenje, tiho strastno ihtenje, o katerem so se gibale vse mišice vte-

ne more bolj označiti dekadence nasprotne stranke, nego ta obnovljena kandidatura . . . Ne da bi kaj imeli proti o sebi Hortisovi! Dobrodušen in pošten človek je in morda tudi poet. Ali njegove politične kvalitete se neuhajejo tam, kjer se pričinja — resnost! Od smešnosti prejšnje skupne delegacije pada tudi nanj pošten delež. Današnji »Piccolo« je moral izvršiti grenko nalogo, da je to britko presenečenje serviral slavni tržaški publikli posladkano z navalom fraz. Slavospevi so sicer manje zvočni in bolj pridušeni, nič ne govori več »duši« in »zvezdi« naroda, ali še vedno je dovolj neslanosti, kakor n. pr., da je Hortis že tisočkrat proslavil Trst pred očmi sveta, da bodo v poslancu Hortisu zbrane vse čednosti, s katerimi se more narod predstavljati ob zori novega stoletja, da se mora oni, ki ne bi pritrdil, zopetni izvolitvi Hortisa, odpovedati imenu dobrega meščana, ljubitelja domovine in svoje časti itd. itd. itd., in kar je več takih neslanosti.

Kaj čemo: Chaou à son gout. Nemei pravijo o onem, ki je prišel na nič, da je prišel »na psa«; naša italijanska stranka pa je padla nazaj na — Hortisa! Mi, se svojega strankarskega stališča, moremo biti povsem zadovoljni.

Koroško. O prvotnih volitvah na Koroškem so dalje zmagali Slovenci; V Radušah v V. in IV. kuriji; v Dobrlivasi v IV. kuriji; v Globasnici v V. in IV. kuriji; v Svetni vasi istotako v obeh kurijah; v Prevaljah v IV. kuriji in tako tudi v Škofljam in Velikoven. Slovenci so zmagali tudi v Škocijanu in Vovbrah.

Nemški državni jezik in ustava.

To moremo opazovati vedno in vsikdar: kadar ljudje zahtevajo nečesa, kar ni pravično, ker ni opravičeno, ker ne odgovarja odnošajem in torej tudi ne potrebam, ki logično rastejo iz odnošajev, ker je proti zakonu in proti naravi, in če hočejo vendar le opravičevati to, kar zahtevajo po vsej sili — vsikdar se zapletajo iz jednega protislovja v drugo in argumenti, o katerih bi hoteli, da govoré za-nje, govoré v resnici proti njim!

Tako se godi tudi brošuri grofa Czernina, o kateri smo govorili te dni v vrsti člankov. Gotovi smo, da naši čitatelji soglašajo z vsem, kar smo izvajali, da izpodbijemo zahtevo avtorja, da bi se nemščina proglašila državnim jezikom v Avstriji. Vendar ne bo odveč, ako se danes še enkrat povrnemo k stvari, da opozorimo na kričeje protislovje, v katero se zapleta. Spoštovani čitatelj naj le postavi v parerelo nastopni dve trditvi grofovskega avtorja.

lesu. Solze so kapale na mrzli tlak in glava jej je slonela na robu altarne mize.

Ta šum vode, to cviljenje burje, ta pustni obupni jesenski dan!

Glas zvonca se je mešal mej vrvenje jesenskega dne.

Ta kratki, ostri, strogi glas!

Vzdrltela je.

Nikjer rešitve?

Naprej ne more, nazaj ne sme! . . .

Vstala je in stopila venkaj v vrt. Listje je padalo in veje so hreščale.

Ta zid, ta sivi, visoki zid! . . .

Tu ne more živeti in zunaj ne! . . .

Kje je njena navdušenost za božjo čast, kje njena požrtvovalnost za zatajevanja?!

In obljuba, obljuba! . . .

Zopet je stekla nazaj h kapelici in se vrgla na tla.

— Sveta mati Božja, reši me! Gospod ne pelji me v skušnjava! —

Zopet ta zvon, ta glas, ki se vjeda v živce, kakor zvon mrličev.

Vspela se je in poletela zopet venkaj v megleni jesenski dan. (Pride še.)

PODLISTEK.

Konec.

— Zofka Kveder. —

Melanholično jesensko jutro brez solnea, brez svita. Megle so se leno vlačile krog hribov in burja je drvila čez plan. Medlo, sivo nebo razpenjalo se je nad odevalo naravo.

Tih, miren samostanski vrt . . .

Visok, siv, resen zid, molčéča drevesa, ozke, bele steze . . .

Mala kapelica sredi orujavelega grmičevja. Šum reke se krađe semkaj, tihotno, skrivnostno, vabeče . . . Pih burje se zaganja v mala okna, se zapleta v goste veje dreves, se lovi v zamreženih cknih samostana koncu vrta.

Še par zapoznelih listov visi po vejah, počasno se odtrgujejo, povrtavajo in padajo na tla. Včasih jih pih burje odnaša visoko v zrak, dviga čez sivi samostanski zid in spušča onostran v medlo motno vodo reke. In oni sedajo na nje gladko površje, plavajo mimo resnega temnega zidu samostana in

Najresolutnejši je grofovski avtor tam, kjer pobija vse državno-pravne aspiracije, zlasti pa češko državno pravo. Tega nasprotstva logično misleč človek ne more umeti drugače, nego da je grof Czernin na stališču, da ni smeti spremeniti niti jedne pičice na i sedanje veljavne — ustave! Dobro, tudi to je stališče, o katerem se da govoriti. Ali sedaj bi radi vedeli, kako grof Czernin spravlja s tem stališčem v skladu s svojo drugo zahtevo — zahtevo namreč, da naj se nemščina proglašuje državnim jezikom, to je: da naj se ista veljavna avstrijska ustava spremeni! Kajti prava pravcata sprememba ustave bi bila to, ker sedanja veljavna ustava, ustvarjena od istih nemških somišljenikov grofa Czernina, pozna le jednako pravno narodo in ne govori nikjer besede o kakem privilegovanem stališču tega ali onega naroda, najmanj pa o kakem državnem jeziku.

Tu ga imate torej zapletenega v miežo protislovja! Najprej traktira kakor zločin sleherni poskus za spremembo ustave, potem pa zahteva sam, naj se ustava — spremeni. Še več: on zahteva naj se ustava spremeni neustavnim potom, torej naj se izvrši nasilje na ustavi! Saj tega si vendar ne moremo misliti, da bi grof Czernin ne vedel, da za zakonjenje nemškega državnega jezika ne bo nikdar v avstrijskem parlamentu kvalifikovane večine, potrebne za spremembo ustave! To so torej tisti imenitni čuvarji avstrijske ustave, ki so pripravljani ubiti jo s kolom!

To je pač eklatanten izgled, v kaka protislovja more zabresti oni, ki hoče po vsej sili opravičiti nekaj, kar se opravičiti ne da, ni s stališča zakona, ni s stališča obstoječih odnošajev...! Grofu Czerninu in somišljenikom ne preostaja drugega: ali morajo nehati biti branitelji sedanje ustave, ali pa morajo odnehati od zahteve po nemškem drž. jeziku! V prvem slučaju pa zgube pravico izrekat prokletstvo nad onimi, ki zahtevajo, naj se ustava spremeni!

Sedanja ustava in nemški državni jezik sta pojma, ki izključujeta jeden drugega. Človek je lahko prijatelj jednemu ali drugemu, obojemu pa ne!

Iz ogrskega parlamenta. V večernejši seji zbornice poslancev je ministerpredsednik pl. Szell pobijal prigovore opozicije proti politiki vlade ter je naglašal, da se glede carinske zveze v Avstrijo in drž. nagodbnih zakonov. Konstatiral je dobre uspehe (?) narodnostne politike, ki da obstoji v tem, da se z vsemi narodnostmi postopa z isto ljubeznijo (V pojasnilu naj služi postopanje s Slovaki! Op. ur.) in v tem, da se pobijajo vsa prizadevanja, naperjena proti ogrski državni misli. — Szell je naznanil načrt o ureditvi zakona o združevanju in zborovanju. — Finančni minister Lukaš je skušal razoroziti opozicijo glede nje prigovorov s finančnega stališča ter je svaril pred velikim investicijskim načrtom, kateremu bi bila posledica — velikanski deficit. Potem so sprejeli proračun kakor podlago specijalni debati.

Krüger v Evropi. Predsednik Krüger se je včeraj predpoludne odpeljal iz Kölna v Haag; na kolodvoru ga je pozdravljalo mnogoštevilno občinstvo. Te dni ga sprejme mlada holandska kraljica Viljelmina. Potem da se takoj prične diplomatsko posredovanje. Uspehi diplomatiziranja so pa že sedaj zelo dvomljivi. Neki nemški list javlja z Dunaja, da se v trozvezi dela na to, da bi onemogočili vsprejem Krügerja na Dunaju in v Rimu. »Nordd. Allg. Zeitung« demantira sicer to vest, v kolikor se ista tiče Nemčije, a nemogoče ni, da je na tem kaj resnice. — Z druge strani javljajo, da hočejo Angleži Burom dovoliti ustanovitev nove republike na severni strani Transvaala. Koliko časa bi le trajala samostojnost te nove republike? Čim Buri kultivirajo deželo, najde Anglija že zopet kako pretvezo, pa jim vzame še to deželo.

Tržaške vesti.

Slavja Prešernove stoletnice se je — vsaj deloma — udeležil ves izobraženi slovanski svet. To nam pričajo mnogoštevilne brzojavke, ki so došle odboru za Prešernovo slavnost v Ljubljani iz vseh slovanskih pokrajin od uglednih društev in posamičnikov. Seveda je sodelovalo tudi slovansko časopisje s članki, feljtoni, prevodi in ilustracijami. Tako je priobčila »Politik« članek o našem pesniku, »Agramer Zeitung« lep feljton z nekaterimi prevodi, »Slovanski Pre-

hled« več krasnih prevodov, »Hlas Naroda« je prinesel v ilustrirani prilogi članek in reprodukcijo Prešernovega poprsja (Ganglo-vega). »Zlata Praha« pa priobči članek in več ilustracij. Tudi mej letom so že listi prinašali članke in razprave o Prešernu, n. pr. rusko pisani »Slovanski vek« na Dunaju. — Odboru za Prešernov spomenik zopet dohajajo darovi od raznih strani. Tako je mej drugimi daroval v označeno svrhu o priliki stoletnice gosp. Josip Gorup z Reke znesek 500 kron. Na korist Prešernovemu spomeniku se prirejajo koncerti in zabavni večeri. Dična ljubljanska »Glasbena Matica« priredi v »Narodnem domu« velik slavnosten koncert v čast pesnikove stoletnice in na korist spomeniku njegovemu. Program je izboren, umetniški. Pa še na raznih krajih se pripravljajo take prireditve.

Kaj pomenja to!! Evo vam okoličani — danes zanimivo novico, katero pa podajemo z vso rezervo, ker ne vemo nič pozitivnega. Poroča se nam namreč, da so nekemu capovilli, ki je prošil za povišanje plače, na magistratu namignili, da z novim letom odpravijo vse capoville po okolicah! Tako nam je danes sporočil mož, kateremu je dotični capovilla to sam pripovedoval! Ali, kakor rečeno: relata refero.

Radi jutrnjega praznika izide prihodnja številka našega lista v ponedeljek ob navadni uri.

Iz sv. Križa nam pišejo: V nedeljo je v sv. Križu predaval potovalni učitelj za kmetijstvo, gospod Anton Štrekelj. Nad 100 posestnikov se je udeležilo predavanja. Lepi pouk o cepljenju, vinarstvu in kletarstvu je zanimal vseh in so bili naši možje jako zadovoljni. Gospodu učitelju smo izrazili svojo posebno zahvalo in ga naprosili, da bi večkrat prišel med nas vspehujati nas za napredek v kmetijstvu. O tej priliki je predsednik naše podružnice sprožil vprašanje zvišanja prispevkov v zavarovalnici za govejo živino. S to mislijo so bili zadovoljni vsi.

Tudi te prilike ne morem opustiti, da ne bi kazal svojim sovaščanom, kako le naši ljudje, ki govore z nami v našem jeziku, resnično skrbijo, da dobivamo pouka, in da le naš človek želi, da se povzainemo gospodarski in da se usposobimo za gospodarsko borbo. To naj si zapomnijo posebej oni, ki le preradi verjamejo sladkim besedam tistih gospodov, ki imajo za nas — a le o posebnik prilikah — pač lepih obljub, a nikdar ne dejanja!! Pouk, pouk v razumljivi besedi, ta nam bo koristil, ne pa Judežev groš o volitvah!

Okoličanskim vinogradnikom naznanja odbor kmetijske družbe za Trst in okolice, da se bodo v kratkem času delile ameriške trte. Letos pridela kmetijska družba okoli 50.000 reznice najboljših ameriških vrst, razun tega še nekoliko tisoč okoreničenk. Kdor se hoče naročiti na te trte, prijavi naj se v družbeni pisarni, ki se nahaja v ulici Ghegha (blizu nove pošte) števil. 14, I. nadstropje od 9. do 11. ure predpoludne vsaki dan. Naroči se pa lahko tudi pismeno. Udom in siromašnim neudom se dajejo trte navadno brezplačno, premožnejšim neudom pa po znižani ceni. Razun tega se bodo delili tudi čepeči najboljših in za naše kraje najbolj priporočljivih trtnih vrst. V zadnji odborovi seji je bil pogovor, da bi se prihodnje leto delile tudi cepljene trte, če bi se vpisalo v družbo večje število kmetovalcev. S 300 udi se pa društvo ne more ponašati v tolikem okraju, kajti dohodki so v primeri s tem, kar društvo dela kmetovalcem v prid, premajhni. Dolžnost vsakemu dosedanjemu udu je torej, da vspehujajo svoje sosedo in svoje prijatelje, naj se z novim letom vpišejo v družbo. En goldinar na leto ni tako velika svota! One, ki se zanimajo za kmetijski napredek in katerim je mar, da si naš kmet spet opomore iz slabega stanja, one torej, ki ljubijo naš kmečki narod, prosimo, da nabirajo udnine ter nam jih dopošljejo. Kdor je prvi-krat vstopil v družbo, plačati ima 1 gold. pristopnine.

Že sedaj opozarjamo na to, da z novim letom prične v naši družbi novo življenje. Posebno naš list bo pravi vodnik kmetovalcev in zato ga ne bi smeli pogrešati v nobeni kmetijski hiši in naj bo še tako uboga! Koliko pouka se bo dobivalo v njem za samo dve kroni! Kdor je to bral, prepričani smo, da mu prinese, če se bo tudi ravnal po tem, na stotine in stotine dobička. Saj se mora dandanes tudi kmet izobraževati, če hoče izhajati. Onemu pa, ki noče poslušati pouka in dobrih nasvetov, ne bomo mi krivi, če mu

pojde slabo v njegovem gospodarstvu, ampak kriv si bo sam, ker nas noče poslušati.

O d b o r.

Z naših sodišč. Včeraj je bil 20-letni krojač Jurij Zaira zaradi prestopka tatvine obsojen v dva tedna zapor. — 37-letni Lovrene Mazzini je dobil zaradi lahke telesne poškodbe 7 dni zapor; pretepel je svojo ženo. — 45-letni Makso Calucca iz Kopra in 22-letni Peter Romano iz Pirana, oba težaka, sta bila zaradi zločina javnega nasilstva in razžaljenja straže obsojena vsaki v 6 mesecev težke poostrene ječe. — Razpravo proti 29-letnemu kurjaču Kajetanu Vidali, ki je bil obtožen javnega nasilstva, so odložili, da se preišče dušno stanje njegovo.

Aretiranje. Prošlo noč so aretirali pri sv. Jakobu 20-letnega Teodorja Nacarija, znanega tatu, izgnanega iz Avstrije. Nanjleti sum, da je ukradl mesarju Cadorinni-u 115 kg mesa ter da je ulomil v razne avtomate. Nacarija so izročili deželnemu sodišču.

Delavec — trpin. 40-letni Makso Costanzo je ponesrečil včeraj na delu v slobodni luki; palo je nanj več težkih vreč ter ga nevarno poškodovalo. — Nadalje je ponesrečil 27-letni Andrej Bizjak; padel je v skladišče parnika »Arietec«. Oba ponesrečenca so prenesli v mestno bolnišnico.

Povožena. Neka kočija je povozila včeraj 43-letnega krčmarja Antona Perića iz ulice Molin grande; spravili so ga v tuk bolnišnico. — 29-letna Katarina Osmo je prišla sinoči pod neki tovorni voz. Na rešilni postaji se jej podelili prvo pomoč.

Žrtve električnega tramvaja. Včeraj jutro je pri finančni stražnici na cesti v Barkovlje tretil neki tramvajski voz s tovornim vozom, na katerem je sedel 44-letni Ivan Vidmar iz Barkovelj. Te nesreče smo na kratko omenili še včeraj in danes pridodajemo nekaj podrobnosti. Enega konjaja ubilo, drugi pa se je iztrgal ter zbežal; še le čez dlje časa so ga ujeli. Vidmar je padel z voza ter se nevarno ranil na glavi in na roki; spravili so ga v bolnišnico. Tramvajskega zavi-rača so zasliali na inspektoratu v ulici Scussa. Isti obdolžuje kočijaža Vidmarja, da je v vprašavnem trenutku spal. Drugi pravijo, da so se konji ustrašili tramvajskega voza ter udrli z vso silo po cesti počez ter da nista kriva ne Vidmar ne tramvajski uslužbenec. Prvi da ni mogel zadržati konj, drugi pa ne o pravem času ustaviti tramvajskega voza.

Umrljivost v Trstu. Od 25. novembra do vračunši 1. decembra je umrlo v Trstu 42 moških in 38 ženskih, skupaj 80 oseb, proti 91 v isti dobi lanskega leta, in sicer 21 starih do 1 leta, 4 do 5 let, 9 do 20 let, 8 do 30 let, 1 do 40 let, 15 do 60 let, 18 do 80 let, 3 nad 80 let. Povprečna umrljivost je znašala 24,6 od tisoč. Smrt so povzročile jetika v 12, bolezni v sopolih v 9, enteritika v 2 in krup v 1 slučaju.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 7,4, ob 2. uri popoldne 10,0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 758,8. — Danes plima ob 9,0 predp. in ob 10,0 pop.; oseka ob 3,18 predpoludne in ob 4,24 popoldne.

»Tržaški Sokol« naznanja vsem čedam in gospicam čitalniške družbe, da se bo odslej vršila telovadba za iste vsaki ponedeljek in četrtek od 5½—6½ ure zvečer. Ob jednom pa se najuljudneje pozivljajo vse one dame in gospice, katere se mislijo udeležiti telovadbe, da se blagovolijo priglasiti v ponedeljek v društveni telovadnici, ulica Coronco št. 14. Na zdar!

Miklavžev večer. Še enkrat opozarjamo, da bo tradicionalni »Miklavžev večer« »Tržaškega Sokola« jutri zvečer v restavraciji »pri ogrskem kralju«. Začetek ob 8. uri. — »Miklavžev večer« pri sv. Ivanu pa bo v nedeljo popoldne. Začetek ob 5. uri. Pred nastopom Miklavža uprizore izborni iz znani diletantje prelep igrokaz »Stari Ilija«. Nadejamo se, da na obe zabavi prihiti obilo občinstva.

Na Miklavževem nastopu, ki bo v nedeljo, dne 9. t. m. v »Slovanski Čitalnici« (ulica S. Francesco št. 2), pod nadzorstvom odseka »Zveze slovenskih trgovskih pomočnikov« v Trstu, bodo sodelovali »Ziljani«. Miklavž s spremstvom pride točno ob 7. uri zvečer. Čujemo, da bo daroval mnogo krasnih reči. Opozarjamo torej slavno občinstvo, da ne zamude te prekrasne zabave.

Kdor je namenil kako darilo za Miklavžev večer, naj je blagovoli o pravem času odposlati v »Slovansko Čitalnico«. Členi

društva so vstopnine prosti. Nečleni plačajo 40 novč. vstopnine. O d s e k.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Kako znajo!** Conte (to je neko italijansko odlikovanje, ki pa nima nič podobnega z našimi grofovi) Brutti je občinski kancelist v Kopru. Ob enem je pa tudi obč. odbornik v Miljah! Kako sta Brutti in Marsič Andrej prišla v Miljah do te časti, bi nam lahko povedali miljski občinarji! Ta Brutti biva stalno v Kopru, kar mu pa ni branilo biti člen volilne komisije v Škofiji kjer je — kakor že povedano — vestno nadomestoval gosp. vladnega komisarja Gasserja, katerega je — glava bolela.

Česar nimajo Milje, to si izposujejo v — Kopru! To znajo!

× **Mauriè ali Maurih?** Ko je prišel na volišče v Škofiji kakov Mauriè, so mu rekli (ume se, ako je bil narodnjak): »Tu stoji pisano Maurih!« Ako je isti prišel kasneje in rekel, da se piše Maurih, so rekli zopet: »Tu stoji pisano Maurich!!!« Isti manever se je vršil z imeni Mohor, Mokor, ali Makor!

»Sedaj pa res ne vem, kako da se prav zaprav pišem«, je rekel ta in oni razburjeni kmet! In res so priimki naših ljudi tako pokvarjeni, da jih niti volilna komisija ne zna (ali noče znati!) čitati!

Kedaj neki poseže vlada v to nesramno manipulacijo in zaukaže, naj se priimki pišejo — pravilno?!

× **Je-li mogoče?** Pišejo nam: Da, v Istri je vse mogoče! V Škofiji je prišel med drugimi na volišče (za V. kurijo) tudi neki Zadnik Jakob, a rekli so mu: »Vi niste v volilni listi!« — Kasneje je prišel njega sin in reklo se mu je: »Oče vaš je v listi, vas pa ni!!!« — Komisarja Gasserja je, žalibog — bolela glava!

× **Pevsko društvo »Slavec«** v Riemanjih prevzame petje v tamošnji cerkvi pri službi božji grško-katoliškega obreda s staroslovenskim bogoslužnim jezikom. Pesmi z notami za slovesno službo božjo je že doposlal kapelnik stolne cerkve v Križevcih. Med temi pesmami je tudi več božičnic. Pevec in pevke se že pridno učijo.

× **Dvojna mera.** Pišejo nam: Koperski okrajni glavar ima za učitelja dve različni meri! Ko sem bil te dni na Koperščini, se mi je posrečilo izvedeti dva konkretna slučaja o prijatelja Schaffenhauerja dvojni meri. Nekega učitelja je bila gospod svojedobno nagovarjal, naj vsprejme službo v neki občini, okraja koperskega, kjer bo lahko tudi — tajnikoval, kar pa lje dotični učitelj odklonil.

V drugem slučaju pa, ko je šlo za to, da bi neki drugi učitelj pomagal na ljudskem štetju in to v svojih slobodnih urah, je rekel g. glavar: Učitelj ima dovolj posla v šoli, poskrbite si torej drugega pomočnika!

Mi ne moremo umeti te teorije dveh duš v prsih gospoda okrajnega glavarja koperskega. Po našem priprostem razumu ne umemo, kako da bi temu učitelju bilo nedopustno, kar bi bilo na onem drugem hvaljevalno! Če bi jeden mogel opravljati službo občinskega tajnika brez škode za svoj učiteljski poklic, bi smel tudi drugi pomagati občini v posebni potrebi, zlasti, če hoče porabiti v to le svoje slobodne ure!

Čemu torej ta dvojna mera, ki je v rabi pri g. Schaffenhauerju nasproti podrejenemu učiteljstvu?!

Daleč smo prišli! Učitelj naj bi ne imel niti one osebne slobode, ki jo ima sleherni težak, ne bi smel slobodno razpolagati s svojim slobodnim časom. Kaj drugega bi bilo, ako bi se učitelj hotel lotiti posla, ki ni združljiv z njegovo stanovsko častjo! Ali da v našem slučaju ni temu tako, je potrdil gospod glavar in namestniški svetovalec sam, ko je celó želel svojedobno, da bi — kakor rečeno — neki drugi učitelj prevzel povsem sličen posel! Gospod glavar menda vendar ni želel takrat, da bi podrejeni mu učitelj vsprejel službo, ki ni v skladu s njegovo stanovsko častjo!!

Da bo vide! G. Schaffenhauer, da negotovi iz nas animoznost proti njemu, mu izrekamo tu priznanje, da je kakor komisar na sedanjih volitvah — n. pr. v Novivasi — objektivno postopal, veliko objektivneje, nego drugi podrejeni mu uradniki! Ali le kakor komisar na volilnem činu, sicer pa nam je na pripravih za te volitve kazal čudno prijaznost. To je razvidno iz razdelitve sekeje

v Škofiji in Plavju! Kakor je ta gospod razdelil ti dve sekeji, to je prava usluga lahomom! Vas Plavje je oddaljena od Škofije kjer je bila volitev, le pet minut. Vendar je odcepil Plavje, določil tam posebno sekejo z jednim volilnim možem ter s tem omogočil v Škofiji laško zmago s sedmimi volilnimi možmi. Ali ni torej res, da je gospod Schaffenhauer napravil uslugo lahomom? Gospod namestniški svetovalec Schaffenhauer pa naj le spleta, kolikor mu drago, ve pa naj, da Slovenci vkljub vsem mahinacijam ostanemo Slovenci tudi potem, ko g. Schaffenhauerja — več ne bo!!

O gospodu Perinellu spregovorimo pozneje.

× Bralno društvo »Ladija« v Devinu vabi svoje društvene člene na I. občni zbor, ki bo dne 16. t. m. v sobi g. M. Gabrovec ob 3. uri popoldne. Dnevni red: 1. Nagovor. 2. Volitev odbora. 3. Razni predlogi.

Osnovni odbor.

Vesti iz Kranjske.

* Umrli je dne 4. t. m. na Kala pri Št. Petru na Kranjskem Pavel Špilar, župan občine Sv. Mihaela in večletni načelnik »posojilnice v Košani«. Dne 5. t. m. je umrla v Dupljah, okraj Kranj Marijana Sire, mati učitelja g. Petra Sirca v Mengšu. Pokojnica je bila izredno blaga žena.

Vesti iz Koroške.

Šola s — 13-učenci! Ta — posebnost je »nemška« šola v Lipici na Koroškem. Ta trinajstotica otrok se rekrutujejo in raznih sosednjih šolskih okrajev. V drugih šolah so otroci natlačeni, tu pa se vzdržuje posebna »nemška« šola za — 13 otrok! Za tisoče naših otrok pa nimamo Slovencev v Trstu ni jedne šole! Pa seveda, saj gre za — slovensko šolo!

Lepa pridobitev koroških Slovencev. Dne 5. t. m. so se vršile v Hočičah poleg Celovca občinske volitve, na katerih so po velikanski borbi prvič zmagali Slovenci v II. in III. razredu. Doslej je namreč bila ta občina v rokah nemčurstva. Volilci so prišli na volišče v polnem številu. Slava in naprej!

Razne vesti.

Carjevo zdravje. Iz Livadije javljajo dne 6. t. m.: Poročilo o carjevem zdravju, izdano danes ob 11. uri popoldne, pravi: Car je spal dobro vso noč; subjektivno se počuti zelo dobro; isto velja glede dušnega stanja. Temperatura in utripanje je redno.

Žena anarhista Brescija zginila. Kakor javljajo ameriški listi, je žena Kajetana Brescija izginila iz svojega bivališča v West-Hobokenu, ne ve se kam. Bržkone so jo prijatelji Brescije povabili k sebi ter bodo skrbeli za njo in za otoka.

Sultan in razglednice. Najnoveši iradé sultanov prepoveduje promet z razglednicami. V turških prodajalnicah so pobrali, t. j. zaplenili vse razglednice, pri inozemskih prodajalcih pa vse pokupili. Istodobno je bilo naloženo vsem carinskim uradom, da ne puste nobene razglednice več v deželo. Ta stroga naredba temelji bržkone na predpisih korana, ki Mohamedancem prepoveduje podobe ljudi in živali, brez katerih pa je seveda malo razglednic.

Tatvinstvo na italijanskih poštah. Italijani so hudi na Švicarje. Zakaj? Ker švicarske pošte ne sprejemajo zavojev za Italijo, ako pošiljalca izrecno ne opozorijo na italijansko »navadico«, da s sistematično oropa vsako pošiljatev vsebine, zavadi česar ni nikomur svetovati, da bi italijanskim poštam izročal kakoršen si bo vrednostni predmet. V istem smislu se je izrazil predsednik švicarskih pošt v uradnem pismu nasproti italijanskemu ministru za pošte. Žalibog, da tudi to svarilo ni imelo nobenega uspeha.

Uzmogivši na italijanskih postajah nadaljuje svoje »delovanje«, ne da bi jih mogla oblastva zagrabit za — dolge prste.

Poraba čaja in kave. Glasom poročila londonske trgovinske zbornice porablja Anglija sama več čaja na leto nego vsa ostala zemlja, namreč vsaka oseba po 6 funtov na leto. Na Ruskem in v severni Ameriki, kjer vendar tudi ljubijo čaj, ne doseže poraba niti enega funta za osebo, na Francoskem le pol funta, na Nemškem le nekaj nad eno desetinko funta. Vsega skupaj je prešlo leto zna-

šal uvoz čaja na Angležko 289 milijonov funtov, in sicer 40 milijonov s Kitajskega in Japonskega, 249 milijonov pa iz Indije in s Ceylona. Naroba pa je s porabo kave. Kanadijci porabijo le okoli en funt na leto, Avstrijci po dva, Francozi nad štiri, Nemci nad šest, severni Amerikanci nad enajst, dočim rabi vsaki Anglež povprečno le sedem desetink funta kave na leto.

Slabi nasledki bolezni, kateri se navadno izcimijo iz prav neznatnih žledičnoslabosti, obvarujejo se popolnoma s pravih časno uporabo domačega sredstva »dra. Roze balzam za želodec«. Pristno dobiva se v tukajšnjih lekarnah in glavni zalogi B. Fragnerja v Pragi, 203. — III. — Glej oglas!

Že 13. decembra t. l. se bo vršilo srečanje »XXI. državne loterije za skupne vojaške dobrodelne namene«, med kojim se nahaja glavni dobiček 260.000 kron in razven tega 18121 znatnih denarnih dobičkov po 10.000 K, 5000 K, 3000 K itd. Povprševanje po srečkah je takrat izredno živahno, kar je za dobrodelne namene in neobhodno koristne namene podjetja državne loterije v veliko korist.

Književnost in umetnost.

Prešeren in slovanstvo. Pod tem naslovom je izšla v Schwentnerjevem založništvu v Ljubljani razprava, katero je napisal profesor Fr. Ilešič za Prešernovo številko »Ljub. Zvona«, a jo je uredništvo radi nje obširnosti (z ozirom na preobilico raznih drugih doneskov) moralo odložiti. Razprava je razpredeljena po sledečih točkah: I. »Kranjec — Slovenec« (v Prešernovih poezijah); II. »Prešeren in slovenska narečja«; III. »Prešeren in ilirizem«; IV. »Zakaj je bil Prešeren zoper ilirizem«; V. »Prešeren in slovenski »narod«, ter še jedna VI. točka, v kateri pisatelj dokazuje, da — Prešeren ni odgojitelj slovenskega naroda. Prof. Ilešič nam je pokazal v svoji razpravi, da stoji on na popolnoma drugačnem stališču ozirom na Prešerna, nego stoji drugi slovenski književniki, ter nam prikazuje našega pesnika v popolnoma drugačni luči, nego n. pr. svoje čase g. Stritar. Razprava je zelo zanimiva in priča, da si je prof. Ilešič glede pomena pesnika Prešerna za slovenski narod ustvaril svoje samostalne, posebne nazore. Radi te razprave se najbrže yname v nas zanimiva polemika. Priporočamo brušurico torej najtopleje. Naroča se pri založništvu L. Schwentner v Ljubljani, za ceno 70 stot., po pošti 75 stot.

Pod oknom. Samospev za bariton s spremljevanjem klavirja. Ob stoletnici Prešernovega rojstva zložil dr. Gojmir Krek. Založil L. Schwentner v Ljubljani. Cena K 1-60 st. »Luna sije«... kdo ne vé, kako priljubljena in razširjena je ta krasna Prešernova pesem med našim narodom! In čudo ni, saj je že tekst sam na sebi tako melodiozen, tako vabljen in sladak, da mu bi težko bilo iskati primere. Tudi v sedanjih obliki bo gotovo ugajala vsakemu ljubitelju umetniškega pevskega in glasbenega vžitka. Priporočamo torej to skladbo, sosebno čitalnicam in drugim društvom.

Pri L. Schwentnerju v Ljubljani je naročiti tudi skladbo: Zimska idila. Balada. (Besede A. Aškerc.) Za srednji glas s spremljevanjem klavirja, uglasbil Risto Savin. Cena K 1. — Skladba je prijateljsko posvečena gospodu dru. Beli Stuhencu. I.

Brzjavna poročila.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 7. (K. B.) Dopisnik »Standarda« v Shanghai je izvedel iz dobrega vira, da se cesarski dvor pripravlja, da bi zapustil Lingaifu ter da se poda bržkone v Vučang. — »Daily News« javlja iz Nagasakija: Povelje glede povrnitve 5000 mož ruskih čet v Odeso so preklicali; čete ostanejo do nadaljne odredbe v vzhodni Aziji.

Kriza v bolgarskem ministerstvu.

SREDEC 6. (K. B.) Da bi ne bilo treba razpustiti sobranja, je knez povelil Radoslavovu, ki ima v sobranju vočino, sestavo novega kabineta. Sestava novega kabineta še ni odobrena. Isti bo obsegal izvečine dosedanje ministre, razven Ivančeva in Tončeva. Stvar pa še ni končno določena.

Iz angleškega parlamenta.

LONDON 6. (K. B.) Prestolni govor o otvoritvi parlamenta pravi: Nastala je potreba, skrbeti za nadaljno pokritje izdatkov, ki jih je provzročilo delovanje moje vojske v

južni Afriki in na Kitajskem. Sklicala sem vas v posebno zasedanje, da odobrite v to svrhu potrebne zakonite odredbe. O ostalih stvareh, vrednih vaše pozornosti, se hočem izraziti še le, ko bo parlament spomladi sklican v redno zasedanje.

LONDON 7. (K. B.) V zbornici poslancev je Campbell-Bauermann v debati o adresi izrazil svoje veselje o dobrem razmerju z Nemčijo. Balfour se je glede južne Afrike izrazil podobno kakor Salisbury v gornji zbornici. Drugi državni tajnik v ministerstvu za zunanje stvari je rekel glede nemško-angleške nagodbe, da je vlada prepričana, da so koristi Nemčije na Kitajskem zelo sorodne koristim Anglije. Ko je bila nagodba sklenjena, sta pogodnika pozvala ostale viade, da se pridružijo nagodbi, kar da znači, da Anglija in Nemčija nista nameravali izoliranega postopanja. Chamberlain je zavračal kritike svoje osebe ter napade na isto ter je branil postopanje vlade. Potem so zaključili debato.

Shoda v nedeljo. Pojutrnjim, v nedeljo, popoldne ob 4. uri priredi politično društvo »Edinost« volilna shoda v Kolonji (pri Matetvu) in v Rojanu (v prostorih konsumnega društva). Rodoljubi, prihitite v velikem številu; volilna borba se bliža hitrimi koraki in skrajni čas je, da se dobro pripravimo!

Trgovina in promet.

Tržaška posojilnica in hranilnica, registrovana zadruga z omejenim poroštvom imela je do 30. novembra 5,299.938-58 prometa, lansko leto v istej dobi pa K 3,772.122-80, torej letos K 1,527.815-78 več, kar je vse-kako lep naraščaj.

Ob tej priliki opozarjamo sl. občinstvo, da naj se vedno poslužuje le tega našega domačega zavoda, posebno pa še priporočamo to, da naj botri in botre ob krstih, birmah ali drugih svečanostih mesto družih drazih daril nalagajo namenjeno svoto v ta naš zavod ter podarijo dotičniku knjižico. To je najlepši migljaj in pričetek štedenja! Za novo leto! Kaj je lepšega, koristnejšega, kakor hranilna knjižica — z majhno vlogo? To bodi darilo za novo leto!

Tržne cene.

Cene se razumejo na debelo s carino vred. Kolonijalno blago:

		za 50 kg. v kronah.
Kava:	Santos I.	99.—
	II.	88.—
	Rio I.	99.—
	II.	90.—
	Santos in Rio lavé I.	120.—
	II.	—
	Laguaira lavé I.	136.—
	II.	110.—
	Maracaibo	114.—
	Guatemala	166.—
Poper:	S. Salvador	112.—
	Costarica	141.—
	Portorico	155.—
	S. Domingo	111.—
	Jamaica	—
	Malabar Plant	167.—
	Java W. J. B.	181.—
	Moka	155.—
	Singapore	99.—
	Penang	93.—
Piment:	Tellichery	98.—
	beli	141.—
	Sladka škorja: (cimet)	61.—
	electa	87.—
	elea	91.—
	Riž: italijanski	16.—
	Indijski	8.50 14.—
	Japonski	15.50 17.75
	Južno sadje:	
	Rožiči: (novi)	11.— 13.—
Datelji:	proste	— 35.—
	Smokve: (Calamata) v venci nov.	14.— 16.—
	proste	12.50 20.80
	puljsko (Puglia)	—
	smirnske (v škatljicah)	32.— 57.—
	Mandeljni: sladki I. Bari novi	131.—
	Lešniki: sicilski	42.—
	istrski	50.—
	levantinski olupljeni	72.— 82.—
	Suho grozdje (cibibe): Elemé	28.— 67.—
Sultanine:	iz Perzije	58.— 84.—
	iz Persije	57.— 58.—
	črne Cismé	29.—
	Morea	55.—
	Lipari	72.—
	Pomerance (zaboj)	3.— 6.—
	Puglia (zaboj)	—
	Limone	4.— 5.—
	Olje oljkino italijansko I. Bari	61.— 81.—
	albansko	36.— 37.—
Bombazevo:	dalmatinsko	39.— 42.—
	amerikansko	36.50 37.50
	angleško	53.—

Gostilna

v Narodnem domu v Celji odda se pod jako ugodnimi pogoji v najem. Ponudbe sprejema »Posojilnica v Celji«.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrovano društvo z omejeno zavezo, v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr. v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4½% na, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na vknjižbe po 5½%.

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1.400.000. Poštno-hran. račun št. 837.315.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom,

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovanska čitalnica).

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadržnikom in sicer na vknjižbo po 5½%, na menjice po 6% na zastave po 5½%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Trgov.-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje **hranilne vloge**, stalne, ki s. nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4½% in vloge na Conto-corrent po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice družih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje **posojila** na porošstvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema **zadržnike**, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. apostol. Velikanstva

XXI. c. kr. drž. loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija,

ki je jedina v Avstriji zakonito dovoljena, obsega 18.122 dobičkov v gotovini, v skupnem znesku 418.640 kron. Glavni dobiček znaša v gotovini:

200.000 kron

Za izplačilo dobičkov jamči c. kr. loterijski dohodni urad.

Žrebanje nepreklicno dne 13. decembra 1900

Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, I. Riemergasse 7., v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštah, brzojavah in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrti tirska za kupce srečk.

Srečke se dopošljejo poštne prosto.

C. kr. loterijska direkcija, oddelek za državne loterije.

OBUVALA! PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo) priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke. Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta. Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič delj. mojster

Dunajska filjalka
Hranilne vloge na knjižice s 4%.
Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijskih 20.000.000 K.
Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
Centrala v Pragi.
Podružnice v Brnu, Plzni, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Razsežno jamstvo

Ludovik Borovnik
tovarna in izdelovalnica precizijskih pušk
Borovlje (Ferlach) Koroško

priloga
evoje najboljše in zanesljive puške vseh zistemov in kalibrov. Znamenite in oštrostrelne puške za šibke, risanje, lovske kratke puške in dvocevke za cele krogle iz dobrega kovane maerijala, najsolidnejše puškarsko ročno delo ter dobro preskusano. Komade, ki ne ugajajo, sprejemem nazaj, jih zamenjam ali pa povrnem denar. Sprejemam v popraviljanje vse, udelavam cevi v stare puške, nova kopita, predelavam puške za nabijanje od spredaj v take za nabijanje od zadaj itd. Pri najsolidnejšem delu zmerne cene.

Slovenski cenik pošljem na zahtevanje brezplačno in franko

NAJLEPŠE PRAZNIČNO DARILO
V NOBENI SLOVENSKI HIŠI SE NE BI SMELE
POGREŠATI

POEZIJE
DOKTORJA
FRANCETA
PREŠERNA
UREDIL SKRIPT. L. PINTAR

ILUSTRIRANA IZDAJA, SEŠITA 5 K, V PLATNU VEZANA 6.40 K, V USNU VEZANA 9 K. NATISNILA IN ZALOŽILA
IG. R. KLEINMAYR & F. D. BAMBERG V LJUBLJANI
••••• DOBIVAJO SE PO VSEH KNJIGOTRŽNICAH •••••

Staro in prekušeno sredstvo (maslo) za jačanje in krepitev kite in mišice človeškega života je

Kwizde fluid

Znamka kača (tekočina proti trganju) To tekočino rabijo hribolazci, kolesarji in jezdeci z uspehom za ojačanje in okrepitje po velikih naporih. Cena 1 steklenice 1 gld., 1/2 steklenice 60 nč. ter se dobi pristna v vseh lekarnah.

Glavna zaloga
v okrožni lekarni v Korneuburgu pri Dunaju.

Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli
dvorni založnik Nj. Svetosti papeža Leona XIII. v Ljubljani.

Podpisane si usoja naznaniti Vašemu blagorodju, da se je doposlana mi tinktura za želodec rabila z dobrim uspehom pri želodnem ter črevesnem kataru kakor tudi v boleznih na jetrah in obistih. GRADEC, dne 2. februarja 1897.

Bolnišnica usmiljenih bratov
Provincijal:
F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.
Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli
Ljubljana.

Ze mnogo časa svetujem vsem onim, kateri trpijo na bolečinah v želodcu in nerednostih v črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno želodčno tinkturo, kojo sem jaz sam uporabljal s prav izvrstnim uspehom. Z odličnim spoštovanjem
Mojmjan (Istra), 6. oktobra 1900.

Don Peter Franceschini,
duhoven.

S poskušnjo se še le prepriča,
da se toči v gostilni

Karla Sosič
v Trstu, ulica ... agna št. 20

prve vrste vipavsko belo vino po 44 nč. istrsko črno pa po 40 nč. — Kuhinja gorka in mrzla vedno gotova.

Gostilna je odprta do polnoči.
Svojim rojakom se toplo priporoča za obilen obisk.

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Spitalske ulice št. 2.

Dr. Rosa Balsam | **Praško domače zdravilo**
iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvaža lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nč. po pošti 20 nč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nč., po pošti 6 nč. več.

Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:
Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“
Praga, Malastran, ogel Spornereve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Kathreiner
je samo pravi v znanih
Kathreinerjevih zavojih!

Zatoraj nikoli v odprtih ali v drugih za prevranje računajočih ponarejenih zavojih.

Kathreiner Kneippova sladna kava
je najokusnejša, kakor tudi edino zdrava in zraven tega najcenejša primes k bobovi kavi.

Kathreiner Kneippova sladna kava
bode z veseljem in z vedno raztočem učinkom v stotisoč družinah použita.

Kathreiner Kneippova sladna kava
je tam, kjer se zavoljo zdravja bobova kava prepove, najboljši nadomestek.

Svojo zahvalo

izrekava prav toplo vsem nam naklonjenim poznanim in nepoznanim p. n. odjemalcem, zlasti pa velespoštovanemu ženstvu, katero s tako odločnostjo po vseh prodajalnicah naše testenine zahteva.

Z vsem spoštovanjem
Žnidaršič & Valenčič
Il. Bistrica v oktobru 1900.

Zaloga
olja in kolonijalnega blaga.

Podpisani ima čast javiti slavnemu občinstvu, da ima v
ulici Ghega št. 11. v Trstu
veliko zalogo od navadnega do najfinjšega olja, kisa, mila, kave, sladkorja, riža itd.

Bogat izbor mila za perilo. Prodaja na drobno in na debelo ter prevzema poštno pošiljatev od 5 kg. naprej proti povzetju.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča udani
Alojz Trevisan.

Veliki krah!

New York in London nista priznala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne gld. 6.60 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 komadov američanskih pat. srebrnih vilic iz enega komada;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavni žlic;
- 1 komad američanska patent. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mesko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašice za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 komad cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin sipalnice za sladkor.

42 komadov skupaj samo gld. 6.60.

Vsek teh 42 predmetov je popred stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6.60. Američansko patent srebro je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da le-ta inerat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdar ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno.

svatbeno in priložnostno darilo
kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.
Dobiva se edino le v
A. HIRSCHBERG-a
Eksportni hiši američanskega pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstr. 19.

Pošilja se v provicijo proti povzetju, ali če se znezek naprej vposlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.
Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina.)

Izveček iz pohvalnih pisem.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana.
Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku
S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.
Tomaž Rožanc, dakan v Mariboru.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.
St. Pavel pri Preboldu.
Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

M. AITE
Trgovina manifakturnega blaga
Trst. — Via Nuova — Trst.
vogal Via S. Lazzaro št. 8.

Čast mi je javiti slavn. občinstvu in cenj. odjemalcem, da sem prejel bogat izbor raznovrstnega blaga za jesen in zimo in sicer: sukno za moške in ženske obleke, flanelo, barvan in bel barhent, piket za perilo, maje od volne in bombaža, odeje s podvleko ali volne itd. Bogata zaloga raznovrstnega perila na meter, nadalje srajce, ovrtniki in ovrtačnice najnovejše mode, namizni beli in barvani prtji; bela in barvana zagrinjala na meter ali izgotovljena.

Drobniarje za krojače, kitničarke in šivilje ter raznovrstni okraski za ženske obleke.

Naročbe za moške obleke po meri z največjo očnostjo in natančnostjo.

Velik izbor blaga za zastave in narodnih trakov za društvene znake.

Vse po najnižjih cenah.

Nadejaje se tudi v prihodnje podpore cenj. odjemalcev in sl. občinstva, beležim se najljudneje
M. Aite.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.
zavarovanjo proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4 1/2% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga.
Eskompt menije najkulantneje.
Borzna naročila.